

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ

ย้อนไปเมื่อ 10 ปีที่ผ่านมาได้เกิดปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจครั้งร้ายแรงที่สุดของประเทศไทย และอีกหลายประเทศในเอเชีย เกิดการถดถอยทางเศรษฐกิจโดยไม่มีใครคาดคิดว่าปัญหาที่เกิดขึ้นจะมีความรุนแรงขนาดใดจนกระทั่งมีการปรับระบบอัตราแลกเปลี่ยนเป็นระบบลอยตัวในเดือน กรกฎาคม 2540 ส่งผลให้เกิดวิกฤตเศรษฐกิจอย่างรุนแรงอย่างไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนเป็นประวัติศาสตร์ในประเทศไทย ธุรกิจเป็นจำนวนมากต้องปิดกิจการลงทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อนมากมายหลายฝ่ายทั้งภาครัฐ เอกชนและสถาบันการศึกษาต่างเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจ โดยเฉพาะปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้อย่างรุนแรงขึ้น (ปรุ่งศักดิ์ อัทพุดและวิทยา เมฆขำ, 2550) ภาวะความยากจนที่มีแนวโน้มลดลงโดยตลอดในช่วงก่อนวิกฤตกลับเพิ่มสูงขึ้นจากร้อยละ 11.4 ของประชากรทั้งประเทศ หรือคิดเป็นจำนวนคนยากจน 6.8 ล้านคนในปี 2539 เพิ่มขึ้นร้อยละ 15.9 หรือคิดเป็นจำนวนคนยากจน 9.9 ล้านคน ในปี 2542 และในช่วงเวลาเดียวกันการกระจายรายได้ก็แยลง โดยกลุ่มคนที่มีรายได้น้อยที่สุด 20 เปอร์เซ็นต์แรกมีสัดส่วนรายได้ลดลงจากร้อยละ 4.2 เหลือร้อยละ 3.8 ขณะที่กลุ่มคนที่มีรายได้สูงสุด 20 เปอร์เซ็นต์แรกมีสัดส่วนรายได้เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 56.5 เป็นร้อยละ 58.4 อีกทั้งจำนวนคนว่างงานก็มีเพิ่มมากขึ้นกว่าช่วงก่อนเกิดวิกฤตเกือบ 1 ล้านคน นอกจากนี้ ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมก็เป็นปัญหารุนแรงส่งผลให้เกิดความขัดแย้งในสังคมมากขึ้น (ชาชีวัฒน์ ศรีแก้ว, 2543) แนวทางการแก้ไขปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจดังกล่าว หน่วยงานภาครัฐได้กำหนดแนวทางในการแก้ไขไว้หลายทางเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมให้เข้มแข็งและเอื้อต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง โดยให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคม ควบคู่กับการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เพื่อแก้ปัญหาความยากจน ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545 – พ.ศ.2549) เป็นแนวทางการแก้ปัญหาความยากจนโดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมุ่งเน้นการแก้ปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิตของคนส่วนใหญ่ของประเทศให้เกิด “การพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทย” (วรลักษณ์ จรรย์รัก, มปป) การแก้ปัญหาความยากจนในชุมชนตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 เป็นแนวทางที่รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ ด้วยการกระจายโอกาสให้คนยากจนเข้าถึงการบริการของรัฐ แหล่งความรู้ และทรัพยากร มีการพัฒนาเศรษฐกิจให้เข้มแข็งเพื่อสร้างศักยภาพเพิ่มขีดความสามารถให้คนยากจนสามารถพึ่งพาตนเองได้มากขึ้น ควบคู่ไปกับการแก้ปัญหาความยากจนเชิงโครงสร้างที่ต้องปรับระบบบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อให้เอื้อต่อคนจนให้ได้รับโอกาส ประชาชนมีงานทำ มีรายได้ อาศัยศักยภาพในชุมชน เพื่อให้เกิดความมั่นคง ยั่งยืน

จังหวัดสุพรรณบุรี ขึ้นชื่อว่าเป็นเมืองเกษตรกรรม ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว แม่น้ำลำคลองก็อุดมสมบูรณ์ด้วยปลานานพันธุ์ โดยเฉพาะปลาสด ซึ่งมีอยู่มากมาย ต่างหามาทำเป็นอาหาร

รับประทานในครัวเรือน แต่ด้วยความที่มีปลาชุกชุม ด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น ก็นำเอาปลาเหล่านั้นมาเคี้ยวเกลือทำปลาแห้ง เก็บไว้รับประทานได้นาน เป็นการถนอมอาหารอย่างง่าย ๆ การที่มีพลาสติกเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะพลาสติกตอนกลางวัน ขึ้นชื่อในเรื่องของความอโรย ทำให้ชาวบ้านเกิดความคิดในการเพิ่มรายได้ เป็นอาชีพเสริม ต่อมาดัดแปลงให้เข้ากับยุคสมัย ทำเป็นปลาแดดเดียว จนได้รับความนิยมจากผู้บริโภคมากมาย จึงมีผู้ผลิตหลายราย โดยเฉพาะริมคลองวัดป่า มีผู้ผลิตรายใหญ่จำนวนมาก แต่เนื่องจากพลาสติกแดดเดียวของกลุ่มผู้ผลิต จังหวัดสุพรรณบุรี ยังไม่ได้รับมาตรฐานในด้านคุณภาพอาหาร ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาคุณภาพของพลาสติกแดดเดียว แม่ค้า และผู้ประกอบการในจังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยนำไปพัฒนาคุณภาพพลาสติกแดดเดียว ต่อไปเพื่อให้ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ ได้รับมาตรฐานคุณภาพพลาสติก มผช.

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อพัฒนาคุณภาพพลาสติกแดดเดียวเพื่อให้ได้มาตรฐาน จังหวัดสุพรรณบุรี

1.2.2 เพื่อส่งเสริมให้เกิดผู้ประกอบการรายใหม่

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1.3.1 ขอบเขตเนื้อหา

1. เก็บตัวอย่างผลิตภัณฑ์พลาสติกแดดเดียว จำนวน 5 ตัวอย่างจากพื้นที่ อ.เมือง จ.สุพรรณบุรี โดย สํารวจ รวบรวมข้อมูล จากผู้ผลิตพลาสติกแดดเดียว จ.สุพรรณบุรี
2. ตรวจสอบวิเคราะห์คุณภาพอาหารด้านเคมีและจุลินทรีย์ (สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม, 2549)
3. ลักษณะทั่วไป ในภาชนะบรรจุเดียวกันต้องเป็นปลาชนิดเดียวกัน มีขนาดใกล้เคียงกัน ลำตัวหรือผิวหนึ่ง ต้องไม่แตกหรือฉีกขาด
4. สี ต้องมีสีที่ดีตามธรรมชาติของปลาแดดเดียว
5. กลิ่นรส ต้องมีกลิ่นรสที่ดีตามธรรมชาติของปลาแดดเดียว ปราศจากกลิ่นรสอื่นที่ไม่พึงประสงค์ เช่น กลิ่นอับ กลิ่นหืน กลิ่นเน่า
6. ลักษณะเนื้อสัมผัสต้องแน่น ไม่แข็งกระด้างหรือนิ่ม
7. สิ่งแปลกปลอม ต้องไม่พบสิ่งแปลกปลอมที่ไม่ใช่ส่วนประกอบที่ใช้ เช่น เสนม ผงดินทราย กรวด ชิ้นส่วนหรือสิ่งปฏิกูลจากสัตว์
8. วอเตอร์แอกทีวิตี ต้องไม่เกิน 0.85 วอเตอร์แอกทีวิตีเป็นปัจจัยสำคัญในการคาดคะเนอายุการเก็บรักษาอาหารและเป็นตัวบ่งชี้ถึงความปลอดภัยของอาหารโดยทำหน้าที่ควบคุมการการอยู่รอด การเจริญ และการสร้างสารพิษของจุลินทรีย์
9. ตรวจสอบวิเคราะห์จุลินทรีย์ทั้งหมด S.aureus และ E.coli ตามวิธีมาตรฐาน AOAC ดังตาราง

ตารางที่ 1.1 ตรวจวิเคราะห์จุลินทรีย์ทั้งหมด S.aureus และ E.coli ตามวิธีมาตรฐาน AOAC

จุลินทรีย์	เกณฑ์มาตรฐาน
Total Plate Count	ISO 4833
<i>Staphylococcus aureus</i>	BAM 2001
<i>Escherichia coli</i>	ISO 7251

10. ตรวจวิเคราะห์ยีสต์และรา (Yeast and molds) นำตัวอย่างพลาสติกแตกเดี่ยวจำนวน 10 ร้านมาตรวจวิเคราะห์ยีสต์และรา ด้วยวิธี Petrifilm Method (AOAC, 1997) โดยใช้ 0.1% Peptone water เจือจางตัวอย่าง ที่ระดับความเข้มข้น 10^2 , 10^3 , 10^4 และ 10^5 ระดับความเข้มข้นละ 3 ซ้ำ หยดสารละลายซึ่งเจือจางตัวอย่างจำนวน 1 มิลลิลิตรลงบนแผ่นฟิล์ม นำไปป้อนที่อุณหภูมิ 25 °C ประมาณ 3-5 วัน แล้วนับจำนวนโคโลนีที่เกิดขึ้น รวมทั้งหมด 36 ตัวอย่าง

11. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างพลาสติกแตกเดี่ยว จังหวัดสมุทรปราการ พลาสติกทั่วไป กับพลาสติกแตกเดี่ยว จังหวัดสุพรรณบุรี

12. รวบรวมตัวอย่างเพื่อตรวจสอบคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานโดยตรวจสอบกายภาพทางเคมี และทางจุลินทรีย์

1.3.2 ขอบเขตพื้นที่ที่ทำการศึกษา

พื้นที่ตั้งในการเก็บตัวอย่างและเก็บข้อมูลวิจัย กลุ่มผู้ผลิตพลาสติกแตกเดี่ยว ผู้ประกอบการและแม่ค้า อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี บริเวณพื้นที่วัดป่าเลย์ไล และ ตลาดเทศบาล

1.3.3 ขอบเขตระยะเวลา

สำรวจ และเก็บตัวอย่างพลาสติกแตกเดี่ยวทุกเดือน เดือนละ 1 ครั้ง ตั้งแต่เดือน พฤษภาคม – สิงหาคม พ.ศ.2556 เป็นระยะเวลา 4 เดือน

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. พลาสติกแตกเดี่ยวที่ผลิตจากชุมชนแปรรูปอาหารในพื้นที่ จังหวัดสุพรรณบุรี ได้รับการพัฒนาจนได้รับการรับรองมาตรฐาน

2. กลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการตระหนักเห็นความสำคัญของการผลิตพลาสติกแตกเดี่ยว ให้มีความปลอดภัยมากขึ้น